

TRANSKULTURELLT CENTRUM

- Ett kunskapscenter inom Region Stockholm.
- För medarbetare inom hälso-, sjuk- och tandvård som möter människor med migrationsbakgrund.
- Erbjuder utbildningar och sammankallar till nätverk,
- Ger rådgivning, handledning och konsultation.
- Centret arbetar även med hälsokommunikation riktad till nyanlända och migranter. Hälsoinformatörer är också en grupp som arbetar för att ge information till individen som inte pratar svenska.
-
- Ytterligare ett uppdrag är att främja hälsosamma vanor och minska övervikt hos barn, föräldrar och gravida i samma målgrupper.
- Kika in på vår hemsida: www.transkulturelltcentrum.se. Du når oss på telefon 08- eller på via e-post.

PÅ EN GLOBAL KONGRESS

2022-10-07

Du är i Japan på
kongress:

Under en workshop
ombeds alla att kort, på
3 minuter, berätta om
sin kultur och kulturen
på sin arbetsplats.

Vad berättar du?

TRANSKULTURELLT CENTRUM MONA LINDQVIST

KULTUR(ER)

Kultur kommer från det latinska ordet **cultura** och betyder att odla.

Organisationskultur

Arbetsplatskultur

Vårdkultur

Patientkultur

Familjekultur

Föräldrakultur

Ungdmskultur.....

Absolutism

- Kultur är inte viktig som förklaring till olika beteenden
- Jämförelser mellan grupper kan göras utan att ta hänsyn till kulturella faktorer

Relativism

- Alla psykologiska fenomen och beteenden är inbäddade i kultur.
- Alltså jämförelse mellan grupper är omöjligt

Universalism

- Grundläggande psykologiska mekanismer finns hos alla människor, i alla populationer
- Kulturer och sammanhang spelar roll hur de utvecklas.
- Berry et al. 2002

HUR KAN MAN FÖRSTÅ OCH BESKRIVA BEGREPPET KULTUR?

Deskriptiv

- Beskrivande
- Beskriva allt som ingår i en viss kulturell grupp

Historisk

- Hur kulturen(rna) har utvecklats/invecklats över tid

Normativ

- Gemensamma regler och förhållningssätt

Psykologisk

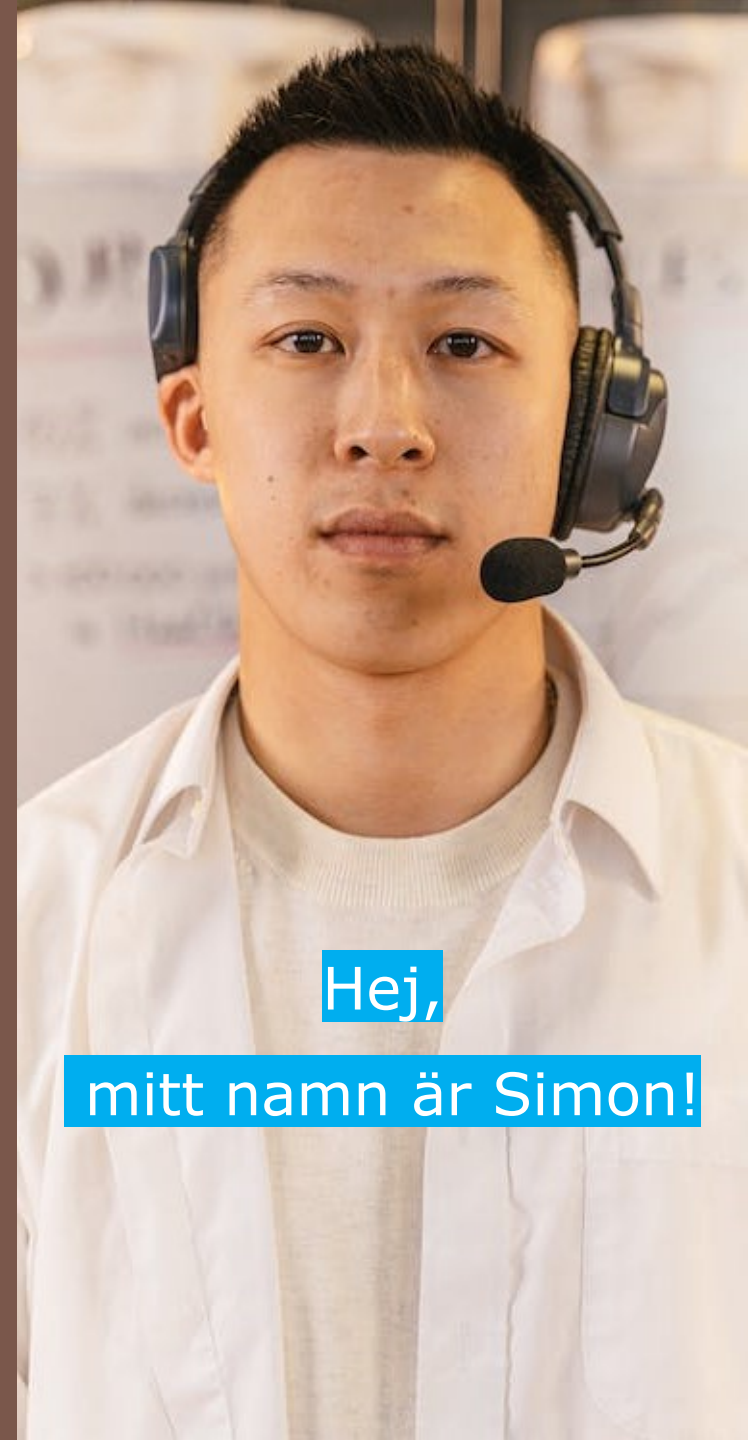
- Psykologisk variation
- Hur man löser problem, lär sig etc.

OCH EN SOCIOPOLITISK PÅVERKAN

DET KANSKE HAR EN ANNAN BETYDELSE ATT VARA UKRIANARE
IDAG ÄN FRT HADE FÖR ETT ÅR SEDAN

BEGREPPET KULTUR

- * Tillhörighet och utanförskap
- * Kulturkrock, kulturchock, kulturkonflikt handlar egentligen om ojämlikhet
- * Sociala orättvisor blir kulturella problem
- * Fokus på etnicitet istället för på strukturer som gör att vissa missgynnas
- * Jag, vi och de andra

Hej,

mitt namn är Simon!

Emic

Inifrån
perspektiv

Subjektiv
upplevelsebaserad

Epic

Utifrån perspektiv

Objektiv
Universella
Beteenden

MIX AND BLEND

Thomas Hylland Eriksen, norsk kulturantropolog, visar på svårigheter att dra gränser mellan kulturer eftersom vår värld myllrar av blandade kulturella former.

NORMMEDVETENHET

Att vara "normal"

Normer som något önskvärt

Normer som maktmedel

Köns genusnormer

Racism, etnicitet och
vithetsnormer

Sekulära normer

Funktionalitets och
kroppsnormer

NORMKREATIVITET

Personcentrering

Kommunikation

-Tolk

-Verbal

-Nonverbal

-inter/tvär kulturell kommunikation

SAMSPEL OCH FÖRÄLDRASKAP UNDER BARNETS FÖRSTA ÅR

Brister i samspel under barnets första levnadsår kan ge bestående konsekvenser i barnets

- * Kognitiva
- * Emotionella
- * Relationella

Utveckling

(Se t.ex Ijzendoor 2010)

MEN VAD ORSKERNA TILL BRISTER I
SAM SPELET MELLAN BARN OCH
VÅRDNADSHAVARE?

RISKFAKTORER UNDER BARNETS TIDIGA UTVECKLING

Förälder(familj) med psykiska, sociala och/eller ekonomiska problem

Exempel; traumatiserad förälder och förmåga till affektregulering, kaotisk livssituation , bristande socialt nätverk och stöd, varaktiga konflikter i parrelationen, uanförskap, missbruk, våld

OBS. Viktigt att oavsett riskfaktorer att fokusera på vårdnadshavarens FÖRMÅGA till ett lyhört samspel.

MEN ALLA BARN ÄR OLIKA ..SÅ VAD KAN BETEENDET BERO PÅ?

Barn med svårt temperament

Blyga, försiktiga barn

Oroliga och ängsliga barn

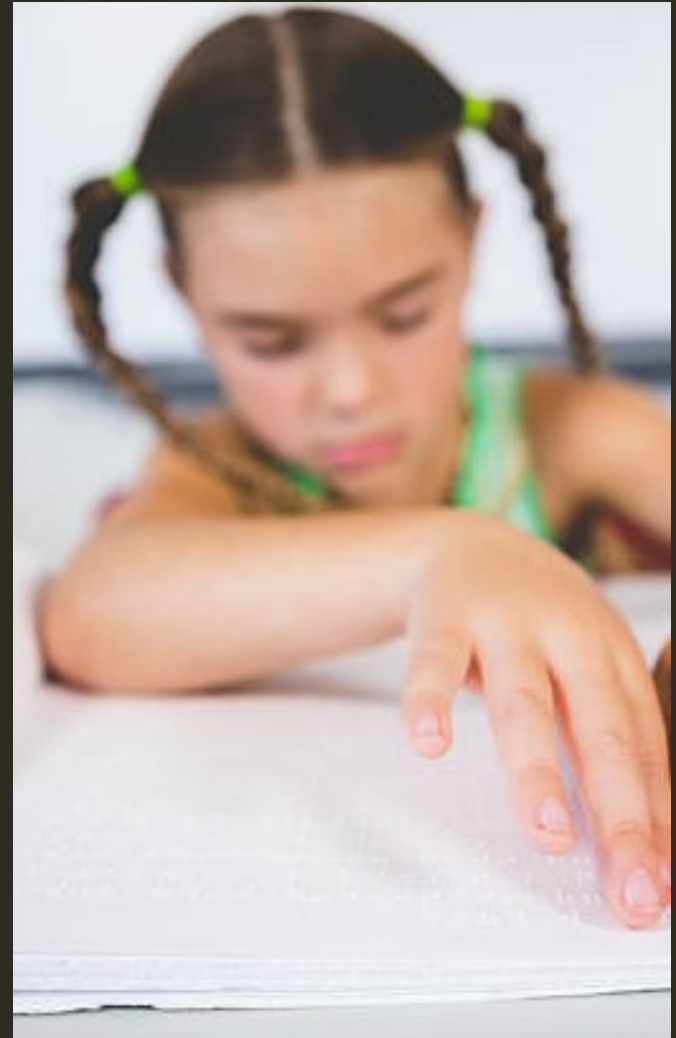
För tidigt födda barn

Barn med PTSD

Barn med neuropsykologisk
problematik

Barn med funktionshinder...

Barn med vaga eller svårtolkade
signaler

PLÄGGNING OCH BEDÖMNING VAD MAN BLA TITTA PÅ...

- Vilken typ av förälder har barnet
- Föräldrares/ vårdnadshavarens/ nas omsorgsförmåga
- Familjens tillgång till socialt stöd
- Övergripande kunskap om barns utveckling och symtom på ohälsa
- Överarbodade kunskap om migration och hälsa
- Familjens psykosociala och ekonomiska belastning
- Att föräldrarnas egna traumatiska upplevelser kan påverka barnet i samspelet

Var generös med
att erbjuda tolk

Använd inte
släktingar eller
bekanta

Använd aldrig barn
som tolkar

Försök använda
samma tolk om vid
längre kontakt

Berätta hur
tolkningen går till,
både till patient
och tolk

Informera om att
tolken har
tystnadsplikt

KULTURFORMULERINGSINTERVJUN KFI

Kulturformuleringsintervjun (KFI) är ett praktiskt intervjustöd som är tänkt att underlätta möjligheterna till förståelse av intervjupersonens kulturellt baserade värde- och referenssystem.

Inriktningen på förståelse av den hjälpsökande personens unika bakgrund kan antas bidra till ökad tillit i mötet med vården och därmed också till en konstruktiv samarbetsallians.

Kulturformuleringsintervjun kan laddas ner på:

www.pilgrimpress.se

Under hösten 2022 kommer Transkulturellt Centrum att publicera filmer om hur man kan använda sig av kulturformuleringsintervjun

Kulturformuleringsintervjun
enligt DSM-5®

En klinisk stöd för kulturbänsig
personcentrerad diagnostik

American Psychiatric Association

Kulturformuleringsintervjun (KFI)

Vägledning för intervjuaren:

Följande frågor syftar till att klarlägga nyckelaspekter av de presenterade problemen som de ter sig från individens och andras (t ex närstående, vänner och andra som är involverade i de aktuella problemen) perspektiv inom individens sociala nätverk. I det ingår problemens betydelse, tänkbar hjälp och förväntningar på vården.

Introduktion:

Jag skulle vilja förstå de problem och bekymmer som fört dig hit så att jag kan hjälpa dig på bästa sätt. Jag vill att du berättar om dina upplevelser, erfarenheter och tankar kring saker och ting. Jag kommer att ställa en del frågor om vad som pågår i din tillvaro och hur du försöker hantera det som sker. Det finns inga riktiga eller felaktiga svar på sådana frågor, syftet är att få en så bra förståelse som möjligt.

Instruktioner till intervjuaren i kursiv.

- ▶ Härvisar till tilläggsmoduler för fördjupning av varje tema i KFI.

Kulturell problembeskrivning

- ▶ Förklaringsmodell, Funktionsnivå

Efterfråga personens viktigaste problem och hens uppfattningar om dessa.

Fokusera på personens eget sätt att förstå problemet.

Använd det ord, uttryck eller den korta beskrivning du fått i svaret på fråga 1 för att fortsättningsvis under intervjun benämna problemet (t ex "din konflikt med din son").

Fråga hur personen beskriver problemet för andra i sitt sociala nätverk.

Fokusera på de aspekter av problemet som är viktigast för personen.

- 1) Vad har fört dig hit i dag?

Fråga vidare om personen ger få detaljer eller bara nämner symtom eller en medicinsk diagnos:

Vi förstår för det mesta våra problem på vårt eget sätt. Det här kan vara likt eller olik det sätt som läkaren beskriver problemet på. Hur skulle du vilja beskriva ditt problem med dina egna ord?

- 2) Ibland beskriver vi våra problem på ett annat sätt när vi talar med någon i vår familj, någon vän eller någon annan från våra egna kretsar. Hur skulle du beskriva ditt problem för någon av dem?

- 3) Vad bekymrar dig mest med problemet?

Kulturellt baserad förståelse av orsaker, sammanhang och stöd

ORSAKER

- ▶ Förklaringsmodell, Socialt nätverk, Äldre vuxna

Den här frågan är inriktad på innebörden av problemet för personen, vilket kan ha betydelse för utformningen av den fortsatta kontakten.

Var uppmärksam på att personen kan ange flera olika orsaker beroende på vilken aspekt av problemet de tänker på.

Fokusera på uppfattningar hos andra i personens sociala nätverk. Dessa kan variera och skilja sig från personens uppfattningar.

- 4) Vad tror du är orsaken till att det blivit så här för dig? Vad beror [*problem*] på?

Utforska vidare om det behövs:

En del kan förklara sitt problem med svåra saker som hänt i livet, med problem i en viktig relation, med någon kroppssjukdom, ge en andlig eller religiös förklaring eller beskriva många andra orsaker.

- 5) Vad menar andra i din familj, bland dina vänner eller andra i dina kretsar är orsaken till [*problem*]?

Kulturella faktorer som påverkar aktuellt hjälpsökande

FÖRVÄNTNINGAR

- ▶ Socialt nätverk, Vårdgivare, Religion och andlighet, Äldre vuxna, Coping och hjälpsökande

Klargör personens aktuella upplevda behov och förväntningar på hjälp i vid mening.

Fråga vidare om personen bara anger en enda källa till hjälp (t ex "Vilka andra typer av insatser skulle vara till nytta för dig just nu?").

Fokusera på uppfattningar om former av hjälp hos andra i det sociala nätverket.

Låt oss nu tala lite mer om den hjälp du behöver.

- 14) Vad slags hjälp tror du skulle vara mest till nytta för dig just nu med tanke på [*problem*]?

- 15) Finns det andra former av hjälp som din familj, dina vänner eller andra har föreslagit som skulle vara till nytta för dig nu?

HABIBI HÄLSO- FRÄMJANDE INSATSER TILL BARNFAMILJER

- Kultur och språk-anpassat hälsostöd. Syftet är att främja hälsosamma vanor och förebygga övervikt och fetma hos gravida och barnfamiljer med migrationsbakgrund. Hälsostöd i ett tidigt skede ska underlätta för familjerna att göra mer hälsosamma val under barnets uppväxt.
- Kontaktperson på Transkulturellt Centrum: Larios Malki.
- E-post: larios.malki@regionstockholm.se

